

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 81/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. februára 2010 predbežne prerokoval sťažnosť M. V., P., zastúpeného advokátskou kanceláriou I., s. r. o., K., konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta Mgr. I. I., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 1/08 a jeho rozsudkom z 1. októbra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. V. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. januára 2010 doručená sťažnosť M. V. (ďalej len „sťažovateľ“) podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 a čl. 46 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“)

postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 1/08 a jeho rozsudkom z 1. októbra 2009.

V úvode sťažnosti sťažovateľ uviedol, že z dôvodu nejednotnosti názorov na prípustnosť dovolania proti rozhodnutiam súdov o oblasti správneho súdnictva podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) podal *„z opatrnostných dôvodov v danej veci dovolanie, ktoré však bude pravdepodobne vyhodnotené ako neprípustné (nespôsobilé byť predmetom preskúmavania) a konanie o ňom v dôsledku toho zastavené podľa § 250d ods. 3 O. s. p.“*.

Zo sťažnosti a z k nej pripojených písomností ďalej vyplýva, že sťažovateľ bol rozhodnutím Okresného riaditeľstva Policajného zboru, Okresného dopravného inšpektorátu v Prešove (ďalej len „okresný dopravný inšpektorát“) sp. zn. ORP-533/DI-2-2002-P zo 4. októbra 2002 (ďalej len „rozhodnutie o priestupku“) uznaný za vinného zo spáchania priestupku proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. f) a písm. i) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, za čo mu bolo uložená pokuta 10 000 Sk a zákaz činnosti viesť motorové vozidlá na dobu 20 mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia. Okresný dopravný inšpektorát považoval za zistené, že sťažovateľ 28. augusta 2002 o 1.00 h viedol osobné motorové vozidlo a na Švábskej ulici v Prešove bol zastavený policajnou hliadkou, následne kontrolovaný a vyzvaný, aby sa podrobil dychovej skúške, čo bez udania dôvodu odmietol a pri kontrole nepredložil ani vodičský preukaz.

Podľa zápisnice z ústneho pojednávania zo 4. októbra 2002 sťažovateľ v jeho priebehu vyhlásil, že *„uvedená skutočnosť, ktorá sa mi kladie za vinu, sa nezakladá na pravde, a v uvedený deň a čas spáchania skutku som bol doma, čiže uvedeného priestupku som sa nedopustil. Čo sa týka prítomných policajtov, týchto vidím po prvý raz v živote a v minulosti som sa s nimi nestretol.“*. Následne je v zápisnici zaznamenaná výpoveď dvoch príslušníkov Policajného zboru, ktorí zhodne (aj pokiaľ ide o zvolenú formuláciu viet) uviedli, že osoba podozrivého, t. j. sťažovateľa je totožná s osobou, ktorú kontrolovali 28. augusta 2002.

Sťažovateľ namieta nedostatok náležitostí rozhodnutia o priestupku vyžadovaných podľa § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, voči ktorému sa vzhľadom na to odvolal podaním z 15. októbra 2002. O jeho odvolaní rozhodlo Krajské riaditeľstvo Policajného zboru, Krajský dopravný inšpektorát v Prešove (ďalej len „krajský dopravný inšpektorát“) rozhodnutím sp. zn. KRP-112/DI-2-2002 z 10. decembra 2002 tak, že podané odvolanie zamietol a potvrdil rozhodnutie okresného dopravného inšpektorátu. V súvislosti s doplnením dokazovania krajským dopravným inšpektorátom namieta sťažovateľ jeho viaceré procesné pochybenia, a preto podal žalobu podľa § 247 a nasl. OSP, ktorou sa domáhal preskúmania označeného rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu.

Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) žalobu sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 19 S 1/2003 z 26. novembra 2004 zamietol, avšak uvedený rozsudok bol v dôsledku nedostatkov v doručovaní zrušený. Po opätovnom vrátení veci okresnému súdu tento rozhodol rozsudkom z 26. júna 2008 tak, že žalobu po doplnení dokazovania zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podal sťažovateľ 8. septembra 2009 odvolanie, dôvodiac najmä nedostatočne zisteným skutkovým stavom správnymi orgánmi oboch stupňov, nepreskúmateľnosťou ich rozhodnutia pre nedostatok dôvodov, vadami konania pred správnymi orgánmi, ktoré mohli mať vplyv na zákonnosť rozhodnutia. Krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 3 So 1/08 z 1. októbra 2009 tak, že rozsudok súdu I. stupňa potvrdil.

Obširna argumentácia v sťažnosti podanej ústavnému súdu je v ťažiskových častiach v zásade založená na rovnakých dôvodoch, ako to bolo v konaní pred správnymi orgánmi a v konaní pred všeobecnými súdmi. V sťažnosti sa však okrem iného navyše upriamuje pozornosť na samotnú dĺžku priestupkového konania, keď od času, keď malo dôjsť k spáchaniu priestupku, uplynulo do podania sťažnosti ústavnému súdu takmer 7 a pol roka. V nadväznosti na to sťažovateľ poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, *„kedy prieťahy v konaní sú odškodňované v rámci meritórneho rozhodovania o trestných... sankciách zastavením konania, resp. odrazením uvedenej skutočnosti pri rozhodovaní o výške a druhu sankcií ich zmiernením – znížením trestu výslovným a merateľným spôsobom“*.

Sťažovateľ na základe uvedených skutočností navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že krajský súd postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 3 So 1/08 a jeho rozsudkom z 1. októbra 2009 porušil jeho označené práva, a zároveň žiadal, aby namietaný rozsudok zrušil a vrátil vec krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Ďalej žiadal priznať náhradu trov jeho právneho zastúpenia.

Sťažovateľ napokon navrhol, aby ústavný súd v súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) rozhodol o dočasnom opatrení, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého rozsudku krajského súdu do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

V rámci prípravy predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 So 1/08 z 1. októbra 2009, o ktorom sa sťažovateľ zmiňuje v úvode sťažnosti, bolo doručené okresnému súdu 14. decembra 2009 a predmetný spis nebol dosiaľ predložený dovolaciemu súdu, pretože žalovanému ešte plynie lehota na podanie vyjadrenia k dovolaniu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Konanie o sťažnostiach je bližšie upravené predovšetkým v § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd preskúmal na predbežnom prerokovaní sťažnosť z hľadiska existencie dôvodov podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich.

Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré v občianskom súdnom konaní sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou

podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

Zásada subsidiarity reflektuje okrem iného aj princíp minimalizácie zásahov ústavného súdu do právomoci všeobecných súdov, rozhodnutia ktorých sú v konaní o sťažnosti preskúmané (IV. ÚS 303/04).

Podstatou námietok sťažovateľa je právne posúdenie postupu a následného rozhodnutia krajského súdu vo väzbe na rozhodnutie prvostupňového súdu [poukazujúc na ustálenú judikatúru ústavného súdu, v zmysle ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok] a v rámci toho aj posúdenie postupu vo veci konajúcich správnych orgánov prvého a druhého stupňa najmä z hľadiska rešpektovania základného práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu a základného práva na ochranu majetku (resp. práva na spravodlivé súdne konanie) v spojení s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, v dôsledku namietaného porušenia ktorých sa domáha, ako v konaní pred ústavným súdom, tak zároveň aj podaním dovolania Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), zrušenia druhostupňového rozhodnutia krajského súdu a ďalšieho konania v jeho právnej veci o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia krajského dopravného inšpektorátu sp. zn. KRP-112/DI-2-2002 z 10. decembra 2002.

V danom prípade sťažovateľ akceptoval subsidiárne postavenie ústavného súdu pri ochrane základných práv a slobôd tým, že podal vo svojej veci hoci iba „z opatrnostných dôvodov“ dovolanie ešte predtým, ako podal sťažnosť ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V okolnostiach daného prípadu sťažovateľ podaním dovolania, ako aj podaním

sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy vedome vytvoril stav, keď by o jeho veci mali súbežne rozhodovať dva orgány súdneho typu (najvyšší súd ako dovolací súd a ústavný súd), čo nie je v podmienkach právneho štátu rešpektujúceho princíp právnej istoty ústavne aprobovateľné, pretože by tým mohlo dôjsť k vydaniu dvoch rozdielnych rozhodnutí v tej istej veci. Vzhľadom na skutočnosť, že uplatnenie právomoci dovolacieho súdu vo veci sťažovateľa predchádza uplatneniu právomoci ústavného súdu, možno považovať podanie sťažnosti ústavnému súdu ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu o poslednom procesnom prostriedku, ktorý bol sťažovateľom využitý, ako predčasné.

Ústavný súd už zaujal názor (podobne napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 289/09), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je takáto sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

Ústavný súd už v tejto súvislosti taktiež judikoval (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010), že lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (k tomu porovnaj aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Bulena a spol. proti Českej republike a rozhodnutie uverejnené v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Českej republiky; zv. 29/uznesenie č. 3 a pod.). Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť.

Ak by sa ústavný súd vecne zaoberal sťažnosťou sťažovateľa pred rozhodnutím najvyššieho súdu o podanom dovolaní, mohol by neprípustne zasiahnuť do rozhodovania všeobecných súdov. V prípade, že by ústavný súd čakal na rozhodnutie dovolacieho súdu, mohlo by to viesť jednak k predĺženiu konania o sťažnosti a navádzalo by to potenciálnych sťažovateľov k obdobnému postupu, aký zvolil v okolnostiach prípadu sťažovateľ,

t. j. k paralelnému podávaniu sťažností ústavnému súdu zároveň s podaním dovolania, čo vzhľadom na už uvedené nie je opodstatnené.

Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ústavný súd podanou sťažnosťou meritórne nezaoberal, ale podľa zásady ratio temporis ju odmietol ako neprípustnú pre predčasnosť podľa § 53 ods. 1 v spojení s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci (predovšetkým o jeho návrhu na vydanie dočasného opatrenia) stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. februára 2010